

41. szám.
Oktober 10. 1874.

Megjelenik minden **szombatnapon** másfél iven sokféle képekkel ellátva.
Előfizetési ár: Egész évre jan.—decz. 8 frt, 6 hóra 4 frt. 3 hóra 2 frt.
 Előfizethetni minden postahivatalnál és könyvtárúrnál. **Kiadó-hivatal**: Pest, barátok-tere Athenaeum-épület. **Hirdetések díja**: 4 hasábos nempareille sor 10 kr.
Hirdetések felvételnek: Az I. nemzetközi hirdetési irodájában **Láng Lipót és társa, Budapestben, FÜRDŐ-UTCZA 1. sz. a.**

XXVI. kötet.

OKTOBER 6.

NEM VAGYTOK TI HALVA, TI HŐSÖK!

— Az aradi vértanúk 25 éves emléke. —

MILY csöndes az éj! — Mély köd borúl el:
 Gyászfátyol a földön az égből;
 Most hull le a harmat. A könnyű. — A siron
 Fájó lelkek bolygó tüze ég föl.
 A fülmile szól: — Költő szava az;
 A csillagok örtüze fénylik: —
 Mondatlan szókat a szellő
 Suttog. S lehat az, le a mélyig:
 .... »Nem vagytok halva, ti hősök!«

Ködfátyol, a mely mélán beborít:
 Nemzet fájdalma, ki szötte. —
 A pázsit, a mely sirotok benövé:
 Nép-hála örök-üde zöldje. —
 A dal: hőstetteitek viszhangja. —
 S mely ég örök égen, a csillag:

Emlékezet az; — nefelejtsei lenn,
 A fűvek kék csillagi, nyilnak....
 .... »Nem vagytok halva, ti hősök!«

Bár hoszsu az éj! Sir álma kitar
 Egy századnak negyedéig —
 A nap — s igaz ügy nem hal meg örökké,
 Fölkél az s ujra kifénylik!
 Hajnal derül át a menynek ivén:
 S míg sáppad csillagi fénye,
 Láng, bibor, arany ömöl át az egen:
 Egy jobb kor büszke reménye.
 .... »Nem vagytok halva, ti hősök!«

Im sirotokon megnőtt a bokor;
 De nem tövises koszorúnak a sarja,
 Mit visszaad a sir. A büszke babér az!

Mely homlokotok betakarja. —
 Por lett a boszu, hamuvá a keserv,
 A borostyán kelt ki e porbul
 S csak honszerelem istenszava szól
 Az égő csipkebokorbul!
 .... »Nem vagytok halva, ti hősök!«

Halljátok-e a riadót? Paripák
 Patkóitól rendül a róna.
 A dob pörög. »Éljen a hon!« vegyül át
 Az ágyudőrejbe, a vad riadóba....
 .... Új, ifju világ támad körülünk;
 Lánglelketek oltva szívébe.
 Szent véretek átörökölve, dicsőn
 Kél ifju Hunnia népe....
 .... »Nem vagytok halva, ti hősök!«

Még gyermekek ők. Játék csak a harc.
 S már játszva is ők koszorúkat aratnak. —

— Hisz győznie kell a honfiseregnek
 Emlékszentelt rónáin Aradnak!
 Nem verve; de meghódítva az «ellen:»
 Kardját lebocsátva köszönti
 A porbabukott s felemelt lobogót: —
 — Ugy fognak győzni, miként ti!
 .... »Nem vagytok halva, ti hősök!«

Majd, ha beköszönt a sötét zivatar —
 És hangzik a szó: »előre! halálba!«
 Ott lesztek: a vértanuk árnyai mind;
 A szent lobogókra kiszállva:
 Hős szellemetek lesz ott a vezér
 Mely győzni tanít, vagy halni hazánkért
 S boldog lesz a hon, s ugy teljesülend,
 A mit magas égtől imánk kért. —
 .... »És éltek örökre, ti hősök!«

JÓKAI MÓR.

BÖLCS BOLONDSÁGOK.

FIRKÁLTA JÓKAI MÓR.

XVI. Petőfi mint színész.

II.

Két dolgot nem hallottam Petőfitől soha: kérni valamit és panaszkodni valamiről.

Színészi pályája nem volt gyönörteljes.

Hangja és alakja nem volt e hivatáshoz szabva; de szenvedélye és tanulmánya annál nagyobb. Szűk szobáskájában, hol házi asszonya ugyanazzal foglalkozott, a mivel ő: »költés-sel«, csakhogy az csirkéket költött; naphosszant tanulmányozta Shakespearet, s már ekkor tanult angolul. Francziául régen jól tudott s rendszeren megjavítá az első művészeket, ha azok rosszul mondták ki az idegen neveket, a miért dühös volt rá a rendező, Almásy, ki ehez jobban akart érteni, s például a »qu«-t x-nek parancsolta kimondani Petőfi daczára! Szerepei, miket otthon betanult, Shakespeare és Moliere alkotásai voltak s aztán játszott harmad-

rendü lógósokat. — Azokban is volt egy szerencsésebb vetélytársa, ki sok jobb szerepet elvett az órra elől. Petőfi arra sem panasz kodott, csak fenyegette, hogy megöli. Ez volt Németi. (Most színigazgató a vidéken). Annak persze szép hangja volt, ha nem ismerte is Shakespeare-t: de tudott népdalokat énekelni. Míg Petőfi hasznavehetetlen volt az énekkarban. »Dejszen fűrészselhet az ur azzal a hegedűvel naphosszant az én fülembé, mondá Laczkónak, a karmesternek; nem tanulok én azért meg egy nótát sem.«

Ekkor aztán annál több néma szereppel szekirozták.

Ő tudott magának ezért revangeot szerezni. Egyszer spanyol kard helyett egy nagy farkós botot dugott az öve mellé, majd meg felpezckelte az órrát piszének, másszor meg a magyar süvegében a kifityető csákóba egy hosszú pálczát tűzött s azzal felfelé peczkelte azt

s a primus heros szerepét úgy elrontotta vele, hogy az maga is kaczajra fakadt, mikor meglátta.

Décsi (ez volt a hős) azt mondá erre Petőfinek (pedig szerette nagyon) »ha én most igazgató volnék, önnek félgázsiját lehuznám!« No ugyan nagyot vesztett volna vele! Abban a hónapban épen semmi volt a tiszta jövedelem. Kapott volna fél semmit egézz semmi helyett.

Pedig a közönség kezdte már megszeretni Petőfit a színpadon. »A falusi lakodalomban« csak egy jelenete volt, mint vőfélynék. Annak a furcsa mondókáját Petőfi oly hű genrefestéssel adta elő, hogy jelenet után kitapsolták.

Általában a genreszerepek voltak kedvencei, s Egressy Gábor az eszményképe. Szavalni (szobában), igen szépen tudott; arczkifejezése jellemző volt.

Hangja kis társaságban hajlékony és igazi melegségtől áthatott volt, míg a színpadról tompán, fátyolozottan hängzött le. Szavallata magánykörben a legtokéletesebb magyar zamattal birt. Első nagy szerepében ezt az előnyét is elveszté. Krumm Illés volt az: Egressyt utánozta benne, tótos kiejtéssel adva a félszeg candidatust, s megint azt hitte róla a hallgatóság, hogy ő maga tót. Ha pedig saját költeményeit szavalta, magával ragadta a hallgatót, mint művészt.

Egyszer, tavasszal, az idény vége felé jutalomjátékot kért Szabótul. Meg is lett az neki ígérve.

De Petőfi »Lear Királyt« választotta, s abból a maga számára a bolondot. Ez pedig olyan darab, a mivel nem igen szoktak megbirkózni vidéki színpadon.

Én is a mérlegbe vettem befolyásomat, hogy Lear színre kerüljön.

Hogy honnan jutottam ehez a befolyáshoz, azt is elmondom. Nem voltam ám: akkor még se drámaíró, se lapszerkesztő. — De voltam piktor!

Már akkor tömérdek urat és kisasszonyt leolajfestettem Kecskeméten és rajztanodát állítottam fel lakásomon, melyben a reményteljes fiatalság orrokat, füleket, szemeket formálni tanult tőlem. (Abonyi Lajos íróársam bizonyíthatja, ő is tőlem tanult rajzolni.)

Tehát egyszer a »Velencei nőt« adták volna

elő a színpadon, a mi igen hatásos darab. De kell hozzá a velencei »Szárnyas oroslán«, a mi nélkül nem lehet azt előadni; mert az is szerepel benne. A társulat pedig nem hordott magával diszítőt s egész Kecskeméten nem volt piktor.

Ekkor felém fordult a szorongatott igazgató figyelme. Én aztán, Petőfi közbenjártára készítettem egy olyan hatalmas velencei szárnyas oroslánt Szabónak, hogy az az egész Thespis szekerét kirántotta a bajból.

E hálára támaszkodva léptem fel aztán én is Lear Király mellett s interventióm nem volt sikertelen.

Ámde a nagy királynak tömérdek akadályl kellett megküzdnie, a míg Petőfihez eljuthatott. Először is Dézsinek, kire a czimszerep várt, az a jogos követelése volt, hogy Ó-Anglia királyának lehetetlen a küldiplomatia előtt megjeleni egy olyan hosszú veres palást nélkül, mely legalább két apródnak dolgot adjon az utána vitelben. Ezt pedig Szabónak nem volt kedve neki ilyen superfluet csináltatni.

Ezen is segítünk. Egy derék honleány ide kölcsönözte a veres ablak függönyeit s ketőt összevarrva belőlük, készen lett Lear diszpalástja.

Most újabb akadályok gördültek elé.

Learnak leányai is vannak: jók és roszak. Szabónak pedig primadonnái voltak: könnyűek és nehezek. Kesziné könnyű, villitermet volt; De Cau Mimi pedig erős amazoni alak.

S De Cau Mimi semmiképen sem akarta Gonerilt játszani, a gonosz leányt; hanem Cordeliát, a szelidet. Lear király pedig azt mondta, hogy ha ő neki »ezt« a Cordeliát kell holtan az ölében a színpadra kivinni, hát abba ő megszakad; hamarább, mint Shakespeare kívánta.

Ismét minden diplomatiái rábeszélésünket előkellett vennünk; — s miután Cordeliát nem lehetett arra rábirni, hogy legyen könnyebb, Leart kellett arról capacitálunk, hogy legyen erősebb. A mi meg is lett.

Még is színrekerült Lear király, Petőfivel, mint bohóczzal: ki szerepét, minden hozzákötött várakozás ellenére, igen szomorunak vette; komoly philozophot játszott benne, s egy cseppet sem álcázta magát: egészen Petőfi volt, a csörgösapka daczára s azért nem is tetszett a

publicumnak. Hisz nem volt ebben semmi boldog! Én és többi barátai azonban meg voltunk vele elégedve.

De bezegg nem volt ő megelégedve mi velünk!

Az egész jövedelem-osztalék, mire az igazgatói számla retortáján keresztül ment, tett Petőfi számára tíz váltó forintot.

Pedig már akkor Petőfinek Dudásné asszonyomnál húsz forintra felment a libegő adóssága szállás-bér és ebéddij fejében. S ez a jutalomjáték volt minden reményének kártyávéra. Ez is összedült. A kiadott versekért még akkor nem fizettek a szerkesztők; az írói honorarium chimaera volt.

Dudásné asszonyom pedig nem érte be tíz forinttal. Neki húsz kellett.

Hiszen a másik tizet előteremtteni nem lett volna Petőfi barátaitól boszorkányság, bár magunk is szegény ördögök voltunk; hanem ezt Petőfivel elfogadtatni: az volt a circuli quadratura!

Én megkisértettem azt. Volt hozzá jogczimem. Akkor irtam meg legelső drámámat: »a zsidó fiút« (Pedig még akkor nem voltam Terézvárosi képviselőjelölt:) Versekben volt írva. Az akadémiai nagy pályazatra szántam. Kisebb vágyaim nem voltak. Annak idegen kézzel kellett letisztázva lenni. Petőfi vállalta magára a lemásolást. Gyönyörű férfias írása volt, mint a gyöngyosor.

En tehát megkisértettem neki pénzt adni azért a terhes fáradságért. Húh, be büszkén utasított vissza.

»Én nem irtem neked pénzért! Én sem kérdeztem, mikor lefestettél, hogy mit fizetek érte.«

Hanem hát Dudásnéul tíz forint adóssággal megszökni megint nem illik. — Innen pedig menni kellett.

Petőfi e nehéz feladatot így oldotta meg. Laktársam és közös barátunk, Gyenes Pali (most kecskeméti mérnök) szerencsés birtokosa volt egy rongyos Calepinusnak; azt már mind kiolvastuk: — vagy tán bele sem néstünk? már nem emlékezem rá bizonyosan.

Egy szóval nem volt rá szükségünk. Ezt az elephantina molest kérte kölcsön Petőfi, abból a célból, hogy azt leteszi zálogba Dudásnénál. Tartsa magánál e könyvet Dudásné mind

addig, a míg ő pénzhez fog jutni. S ő e könyv előmutatójának azonnal kiszolgáltatja a rá betáblázott adósságot. (Egy ötfontos váltó! nem font sterling, hanem bécsi font!)

Dudásné látszólagos megnyugovással fogadta el a csodálatos hypothékát, de szívében mást főzött. Szerencsére volt Dudásnénak egy szép kis unokája Juliska: (ez is Juliska volt) ki a költő iránt nagyobb rokonszenvvel viseltetett, mint az öreg asszony. Ez megsugta neki, hogy öreg anyja őt azzal bizta meg, hogy éjszaka, mikor már Petőfi alszik, keljen fel, lopózzék az ágya mellé, vegye el székéről a szép sárga gombos frakkot s tegye helyébe a vitorlavászon zubbonyt neki: utazzék abban: maradjon itt a frakk: ez jobb kézi zálog a könyvnél.

E cselszövény felfedezése sietteté a drámai kifejlődést. Költő barátunk azon az éjen nem ment szállására aludni, odajött hozzám.

Elmondta, hogy még ez éjjel utnak indul Pestre. — Gyalog!

Egy tizes volt az egész pénze. Egy pár fehérnemű és egy csomó vers a batyujának terhe.

Derék házi asszonyom még egy csomó pogácsát és egy sódort kötött mellé; mi ketten Gyenes Palival elkisértük őt a város végeig. Sáros nedves éjszaka volt. Szekér nem járt, mely fölvette volna.

Ilyen hadi készüléttel indult el Petőfi — meghódítani a világot. — És meghódította azt.

Hogy mi lett Calepinusból? azt is elmondom.

Hogy Dudásné elszalasztá a sárgagombos frakkot; nem várt tovább, a hogy illett volna, az ötfontos váltójával a lejáratra, hanem felvitte azt akkori jó derék tanárunk, Szabó Sándorhoz s elmondta neki nagy veszedelmét. Tanárunk ismerve kettőnk baráti viszonyát az eltávozotthoz, tudatta velünk a Celepinus dolgát. Gyenes Palival megvettük a tulajdon Calapinusunkat a collegium számára tíz forintért, Dudásné nagy bámulatára és megelégedésére.

Fél év mulva kaptam levelet Petőfitől Debreczenből melyben gratulál nekem, hogy a »Zsidó fiu« mint egy hajszál hiján nyertes, dicseretre méltatott az akadémia által. Tőle tudtam ezt meg legelőbb. A hirlap ritka jószág volt arra mifelénk. (Ez a levele így volt aláírva: Kis

Pönögei Petőfi Sándor Pál: minthogy Pönögei Kis Pál álnév alatt jelent meg egy verse.)

Milyen nagy öröm volt az akkor ránk nézve!

Petőfi színész akart lenni, én festő, egy harmadik muzsa megfogta kezeinket s elvezetett pályainkról más világokba.

Petőfi volt akkor tizenkilencz éves, én pedig egy évvel kevesebb.

(Vége következik.)

Haszontalan tudnivaló.

= **Szlávy** vólt miniszterelnök s egyuttal pénzügy-miniszter kéjutazik. Belgrádon meg tanulmányozván a szerbtövis-tenyésztést, elment Konstantinápolyba, felfedezni a Corvinákból azt az igazságot, mely, mióta Mátyás király meghalt, oda van. Onnan Athénbe megy, hír szerint vivén magával oda elegendő számu baglyokat. Athénből a máltai rend vitézeinek tesz látogatást; onnan Nápolyba megy tiltott gránátalmázni, aztán beutazza felső Olaszországot. Azt írják a lapok, hogy Turin környékét messze elkerüli. — Ez is meglehet, de utazásának célja, biztos forrásból állíthatjuk, nem Turint, hanem az őt esetleg itthon fenyegethető — miniszteri tárczát kerülni el.

= **Egy német lapban** felszólal »valaki,« hogy a lipótmezei tébolydából ereszszenek ki egy jezsuitát, mert az azt mondta, hogy ő nem bolond. — Hát látott már »valaki« olyan bolondot, aki beismerte, hogy ő bolond? Annyi azonban kiderül ebből is, hogy egy jezsuita soha se lehet annyira bolond, hogy »valakit« bolonddá ne tehesen.

□ **Don Carlosról** azt távsürgönyözték a bécsi börziánereknek, hogy egy lázadás alkalmával föbe lötték. Már hogy volna e hír igaz, — hisz akkor hogy huzathatna volna másnap nyársba ötven vámörnek a feleségeit! Különböns csalánba nem üt a menykő, — mondá Lonkay, mikor Kullmann oly rosszul produkálta magát Bismarck előtt a czéllövészetben.

= **Ad vocem Bismarck!** A római curia elhrtározta, hogy ha még egy Kullmann akad, azt előbb kiképezteti jeles pictornak. Így aztán garantirozva lesz, hogy még is csak — eltalálja.

Bon Stufe zur Stufe

Traurige Operette in fünf Abzügen.

Először volt **Deutsches Stadttheater.**

Aztán lett **Varietés-Theater.**

Aztán lett **Action-Theater.**

Aztán lett **Strampfers-Theater.**

Most már aztán **Deutsches Stadtgebabtes Variertes Gestampftes Krach-Action-Theater.**

Ama bizonyos esizmadia és felesége kérdései és feleletei.

— (Azt az embert, aki Arnim grófot elfogta, Picknek hitták.) Régi dolog már az nagyon, hogy Bismarcknak Arnimra »pikk«-je van.

— Nagy hühóval írják a lapok, mint valami ritka csodát a következőket:

»Anglia egyik legdrágább« fia hunyt el közelébb: Thurlow lelkész. Fia volt ő Durham püspöknek és öcsce Thurlow lordkancellárnak. E két ur aztán oly jól gondoskodott róla, hogy a rája ruházott »sinecurákért«, melyeket a kormány 1825-ben 1837. és 1852-ben eltörölt, kárpótlásul nyolczvanezer tallér évi nyugdíjat kapott. Igen sokáig élvén, az államtól összesen 4.2455,60 forintot kapott azért, a miért azelőtt semmit sem csinált.

Ekkép csakugyan legdrágább fia volt hazájának.

Ide jöjjenek azok az ángliusok, mutatunk mi a »hazának ilyen drága fiát« huszonhatot egy szuszra.

— (Azt a doctor Kepest, aki az éjszaki földszarkara kitüzte a nemzeti szín zászlót, mért is nem akarják ünnepélyesen fogadni honfiai, a beregszásziak?) Fűrcsa! ki tehet róla, hogy ők az efféle érdemet megbecsülni nem »kepes«-ek.

Rémhír,

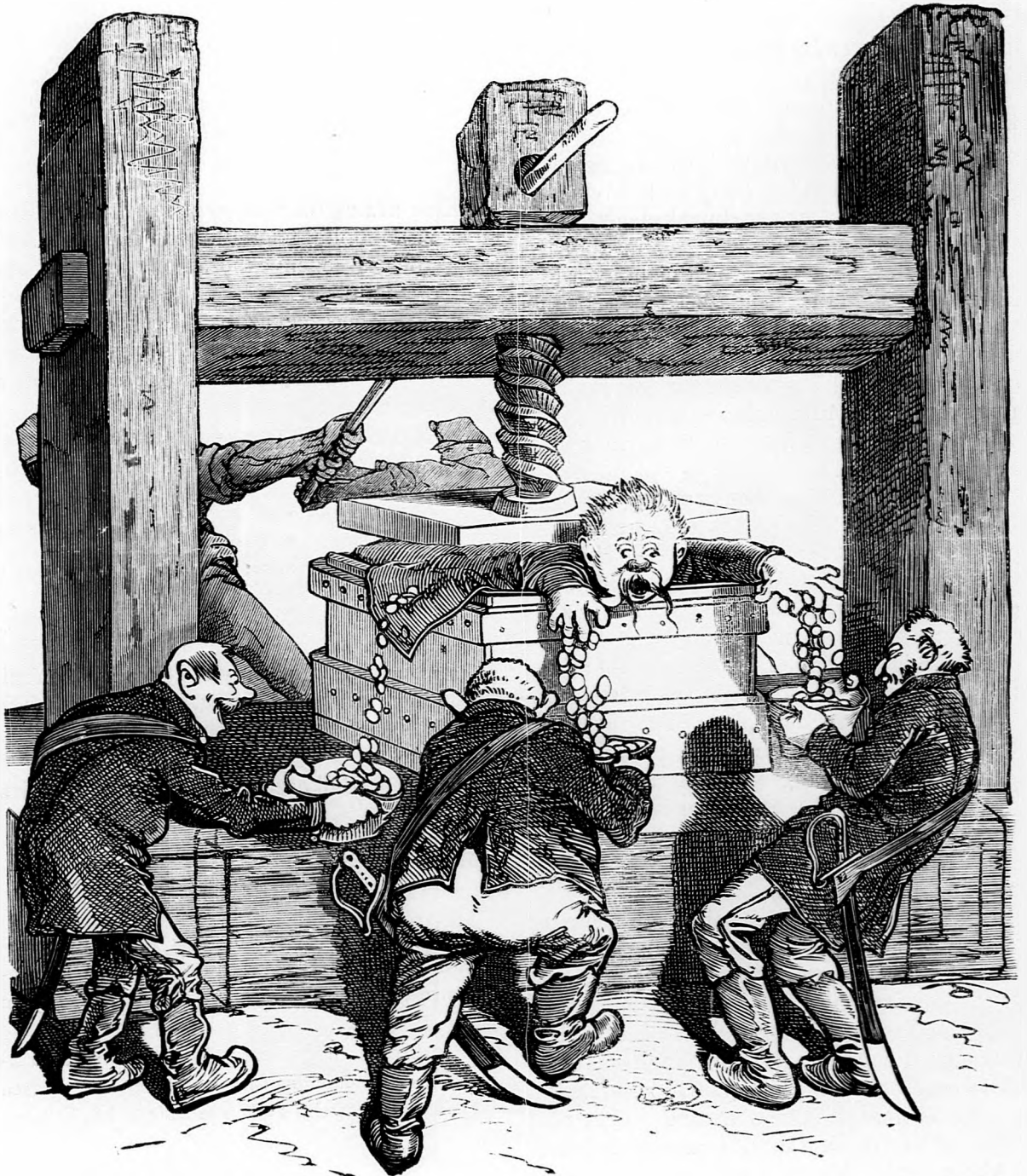
Egy »Otthon« nevezetű új irodalmi vállalatban megjelent Petőfinek az a hat verse, melyet az Athenaeum a teljes kiadásból ki hagyott.

Szörnyű állapot! Az ember már a gyujtogatás ellen sem biztos ebben az országban. S az államügyész még arra sem gondol, hogy az »Otthon« szerkesztője számára otthonról gondoskodnék — Vácson.

Worawka, Pultz, Prottmann, hol késik a te országod!

Adóbehajtási törvényjavaslat.

részö huszár felé mutat. Mind a két legénynek makra volt a szájában, abból pöfékelt isten igazában.

A fiukat oda inti a szolgálattelvő tiszt. Azok a rajthuzliba dugják a makrát hirtelen, egyet sodoritanak a bajuszon, s össze csördítve a sarkantyút, megállnak mint a czövek, szalutálva katonásan:

— Jelentem alásan, mit tetszik parancsolni?

A főherczeg mosolyogva huzza ki az egyiknek a pipát a zsebéből, — hogy csak folytassa.

A körül álló tiszték nem bírtak eleget megbotránykozni ezen a dolgon. Hisz ez insubordinatio. Egy közlegénynek megengedni, hogy a főparancsnok szeme láttára pipázzék, még pedig olyan közelről, hogy mind az orra alá kénytelen fujni a füstöt.

A főparancsnok észre vette a megütközést s megmagyarázta aztán a dolgot ekképen:

— Szeretnék már megtanulni egyszer huszárosan — köpni.

A tiszték még nagyobbat bámultak.

— Látom már, hogy önök még nem tudják mi az? — mondá a főherczeg —. Huszárosan köpni annyit tesz, mint ugy köpni, hogy az ember a makrát ki ne vegye a szájából. Ezt sem árt tudni.

Ezzel odább mentek, a merre a muzsika szólt. A főparancsnok kedvteléssel nézte, hogyan járják a legények a toborzót. Annyi bámulója akadt ennek a táncznak, hogy a sok tiszt és civil látogató egész amphitheátrumot formált a táncz helye körül. A főherczegnek ugy kellett kíséretével befurakodni a tömeg közzé. Ott aztán megállt a kör szélén, s verte a taktust a tánczhoz a sarkantyujával.

De hát a leg jobb dolognak is van szünete s így történt, hogy a muzsika is megakadt, a verbung is pihenőt tartott s Szabó alezredes azt mondta a huszároknak:

— Nos fiuk, most már daloljatok egyet!

Nem is igen mondatták ezt magoknak kétszer a fiuk, rá zendítettek egy olyan gyújtó csatadalt, hogy még a félhalott is neki menne töle a németnek. Aztán megint táncz, s megint szünet.

Akkor aztán József főherczeg odaszól a vigadozó fiuknak:

— Hát valami szomorú nem dalolnátok?

A vigadó fiuk össze néztek, aztán mélyen a szemökbe húzták a csákót, talán hogy elta- karjon valamit, és elkezdték azt a minden magyar szívnak fájó, mégis vigasztaló, bánatos és lelkesítő nótát:

*Kossuth Lajos azt izente
Elfogyott a regementje.
Ha még egyszer azt izeni,
Mindnyájánknak ell kell menni
Éljen a magyar!*

Erre néztek még nagyot a tiszték. Egy plane azt gondolta, felette loyalis dolgot mivel, ha oda megy a legényekhez, hogy hagyják abba. Meg is indult.

József főherczeg azoban gyengéden megfogta hátul az attilája szárnyát s vissza huzta:

— Csak had énekeljenek ők olyat, ami a szívékből jön.

S végig hallgatta a nóta valamennyi versszakát, még azt is, hogy

*Kossuth Lajos nagy buvába
Leül a tenger partjára,
Ráborul a koronára,
Hol van a sok katonája,
A sok szép honvéd!*

— De már ennek folytatását kell csinálni, — mondá aztán a főherczeg, mikor annak is vége lett — mert ime, meg került a sok szép honvéd.

Aztán csodálkozzék valaki, hogy annyira szeretik.

Az egyetemről.

A hasonszenvedő orvosokat kik megnyitó beszédemért megharagudtak, ki akarván engesztelni: ezenel kijelentem, hogy zárbeszédem is éppen olyan lesz.

Reménylem, hogy vezér elvüknek, a »similia similibus« nak illetén elfogadása és alkalmazása teljesen ki fogja őket engesztelni s aztán szent lesz közöttünk a béke.

Dr. Kovács József
egyetemi rector.

A »Magyar Állam« Bokodi színháza előtt.

Az egész ország úgy tánczol, a hogy a zsidók füttyülnek.

Végre valahára akadt egy, oly intézet, is a hol mi füttyülhetjük ki a zsidókat, anélkül, hogy megennének érte a — szabadoncz zsurnálók.

Isten áldja meg, aki behozta a »mi zsidóinkat« Egyptomból az ígélet Szent-István-téri földére.

Excathedra.

— A logikából —

Kétségbe kell esnem s minden hajam szála az égig fog állni, ha látom, hogy önök a logikától iszonyodnak mint a pokoltól — oly szép mennyei dologtól, mikkel csak angyalok játszanak!

Örvendek, hogy e sok mi haszna ember közt egy fojankót is találok, kinek az esze nem a csizmaszárában van. Multkor, jó, beszéltem a logikáról, a fogalomról, minden porczikát megrágtam, s azt gondolják, hogy, magamnak ettem meg? Sose!

Úgy hiszem hogy tiszta a fejük tőle!

Átmegeyek — de nem a láncz hidon, sem a bokharai alagúton — sem a zaharai crateren — hanem a fogalom tartalmára. Tartalom! hm! hm! Hát egy öt akós borral telt hordónak, nem lehet egy zsák nád szál a tartalma, sem pedig egy tál túros csusza, hanem tiszta finom ó bor. Ezzel csak tisztába lehetnek, ezt már magyaráznom sem kell, aki nem érti, menjen füvet enni. —

Mi a tartalom tartalma! Képzeljének a nagy mindenségben egy olyan megfogható dolgot, melyet pápa szem nélkül is meg lehet tapintani, ne menjek mesze, maradjunk a makra pipa mellett, úgy hiszem van rola még a legkisebbnek is ép felfogása; mert vegyen búcsút az élettől, akit én meglátok hogy bagót áág, az élők sorába ne számítsa magát! Tehát a pipának a tartalmába benne van a dohány tartalma! Mégse értik!

A trafik van a pipába! Sódoma és Gomora van az önök fejébe, látom a kovács sem veri ki fejből ezt a pecsovics világot, benne van a fejükbe a szu. Csak a trafikot értik, kész volnék a világ végére menni, sem hogy a trafikot meg értsem!

Kérem szedjék össze magokat s ne nezzék a logikát trombitának, se pedig valami tót kalapnak; mert külföldben a Lipótmezőre küldöm önöket.

KRÓNIKÁS ADOMA.**A »szomorú nóta.«**

(E h é t e n t ö r t é n t.)

*Két élő kard lett a magyar,
Mely jobbra is vág, balra is vág.*

Igy énekelt Petőfi, mikor csakugyan meg történt az unio Erdélylyel.

Most hoszonöt éve meg is mutatta Erdély, hogy annak a két élő kardnak nem tompább az egyik éle, mint a másik. A mostani honvédségen volt a sor bebizonyítani azt, hogy ez az él egy negyedszázad alatt se ki nem csorbult, se el nem tompult, se rozsdá meg nem ette s a Királyhágón túli honvéd ma is méltó édestestvére az inneninek.

Maros Vásárhely körül feküdt a honvédsereg, ott folytak a honvéd gyakorlatok a tábori élet javában, mikor egyszerre megjelenik a fiuk között József főherczeg, az »első honvéd.«

Lett öröm és lelkesedés, olyan mint Alcsut körül, a hol két markos huszár úgy a levegőbe emelte a főparancsnokot, mint Árpádot őseink úgy közel ezer év előtt.

A had-gyakorlatok végeztével táborba szállt a legénység. Egyik része neki állott a puczválásnak, másik öblös bográcsok és kondérok köré telepedett, szitván erősen a tüzet alá jök, s bizony akadt olyan is, a ki a fáradalmas nap után se félt neki látni a toborzónak, daliásan, délczegen járván azt a tánczot, melyben annyi a költészet, a báj, az erő és a gyöngédség, hogy minden más nemzet táncza csupa karrikatura hozzá képest.

Pongrácz huzta azt a sirvavigasztalót a talp alá s a honvéd huszárok járták jó kedvvel, tüzesen, — hadd legyen dolga már a lábuk is, úgy is eleget pihen a — csatában.

Ez a különbség a huszár és a baka közt, hogy ami ennek ütközetben még a fegyvernél is szüksegebb, az amannál olyan felesleges szerszám, hogy viselni se lenne méltó, ha ki nem gondolták volna hozzá a sarkantyus csizmát.

József fő herczeg, Szende miniszter, Graef tábornok, Szabó alezredes és más főtisztek kíséretében sorba járta a csoportokat, nyájasan szóba ereszkedvén a legénységgel.

Egyszer csak megáll s két távolabb heve-

Tallérossy Zebulon levele

Abindenváro Abdámhoz.

Tekintetes barátom uram!

No ez sehogy se nem firi az in fejembe. Ez egészen új felfogas.

Képviselői befolyasomnak egész felhasználásával sikerülte Muki sógoromat beigtatnyi városi főispáni szikbe.

Öszes rabeszilő tehetségemnek iginybe vitelivel keresztül vitem, hogy Lexi sógorom elfoglalhason bergengocziai államjóság igazgatóságot, akivel járja hatezer forint, három talpalas csizma, nigy lotartas is szabad lopas.

Irodalmi nyomatikomnak latba vetisivel kieszközöltem, hogy Berczi sógor legyen pinzügyminiszteriumban valóságos belső titkos osztály tanácsos. Müködise most is ott van miniszterium belső titkos osztályában; nem tanácsos napfnyre deritenyi.

No Maxi komam, az lump, garazda, is szamar. De mikor azal megfenyegettem minisztert, hogy partolom at magamat a baloldalra, — hat mig izs csag ijetebe nagy nehezen kinevezte ötet kincstari erdőfelügyelőnek, a hol elég rossz fat teheti tűzre, senki nem meglatyja az erdőtül.

Is azonfelül minden kisebb nagyobb rokonomat becsinyaltam kisebb nagyobb hivatalba. Ülheti bene bikiben, senki neki nem alkalmazkoga felügyeletel, elenőrzisel, mert felügyelő, elenőr megint csag hol sógor, hol koma.

Denique mindent elkövettem családi felviragoztatás közirdekiben. Hat még menyit tettem volna, ha lettem volna mindenható miniszter, mint pildanak okairt Lonyay. Reminylem jól felfogtam dicsősígesen uralkodó családi politikát.

Hat ezirt nem firi sehogy a fejembe az a Bismarck. Anak izs volt egy sógor, a ki mar tisztesíges alasnak örvendezte. Valami Arnim.

Eczer csag kapja magát Bismark s azzal lepi meg a sógorat ipen a nevenapjara, hogy oda küldi tíz drabantot és elviteti szípen berlini tömlöczben.

Hja, tekintetezs barátomuram, a hol csaladi öszertartozandosag ilyen gyenge labon allya, ahol így értelmeznek kitünő sógorsag-kömasági intizminyt, — az olyan birodalomnak in nem josolom jövőt. Finis Germaniae! azt mondom.

alazatos sokoldalú szolgálja

T. Z.

Denunciatio.

A nagyváradi kir. törvényszéket ezennel a legnagyobb kötelelességmulasztással vádoló.

Amikor ugyanis elítélte Balla Gergelyt tizenöt esztendőre, az elítélt így kiáltott fel:

»Krisztust elítélték, mert Isten fia volt. Engem elítéltek, mert a Wesselényi fia vagyok. Így bünhődik a gyermekek apja büneiért!«

Hát a Tekintetes törvényszéknek nem jutott eszébe, mit mondott ezzel az a Balla? Azt mondta, hogy az Isten fia is az apja büneiért bünhődött.

Ezért a mondásáért akasztófára kellett volna feszíteni őt.

De mikor nálunk magok e törvényszékek is oly istentelének.

Páter Lonkay.

Előfizetési feltételek:

<i>Egész évre . . . . .</i>	8 frt.
<i>Félévre . . . . .</i>	4 frt.
<i>Évnyedre (oct.—decz.). . . . .</i>	2 frt.

Az előfizetési pénz az »ÜSTÖKÖS« kiadóhivatalába (Budapest, baráttér, Athenaeum-épület) küldendő.

Az »Üstökös« kiadóhivatala.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

JÓKAI MÓR.

Lakása Stáció utca 30-ik szám alatt.

Pest. 1874.

NYOM. AZ., ATHENAEUM NYOMD.

(Athenaeum-épület.)

Hirdetések felvételnek:
LÁNG LIPÓT ÉS TÁRS.
1-ső nemzetközi hirdetményi iroda fürdő-utca
1-és szám.

Rajzolja
JANKÓ
Metani

POLLAK

Helyiség változtatás.

Értesítjük a t. cz. közönséget, miszerint

I. nemzetközi hirdetési irodánkat

a fürdő-utczai 1-ső szám alól **f. évi október hó 6-ával**

a Mária-Valeria-utcza Thonet-udvarba

helyeztük át.

Az eddigi bizalomért forró köszönetünket kifejezve, kérjük a t. cz. közönség további szives részvételét s törekvesünk mindenkor oda léssen irányozva fenntebbieket mint eddig a legkiválóabb módon kielégíteni.

Mély tisztelettel

Lang Lipót és társ.

I. nemzetközi hirdetési felvételi hivatal

Budapest, Mária-Valeria utcza Thonet udvar.

Alapított 1817-ben.

Legfőbb kintutetések

minden nemzetközi kiállításokon.

CHOCOLAT MASSON

PARIS

Raktárak minden nagyobb *czukrászoknál és gyarmatáru-kereskedőknél.*

Képviselő nagybani eladásokra :

KIENAST ÉS BAEUERLEIN

Budapesten.

P É N Z

minden nagyságban, sorsjegyekre, és állampapírokra a tőzsdei állás szerint, részvények, zálog-, letéti jegyekre, arany, ezüst és ezüstpénzekre,

országút 39. szám alatt a museum mellett.

A pénz havi részletekben is visszafizethető.

A legbiztosabb és legkellemesebb szer váltóláz ellen.

különösen gyermekeknél, kik a keserű Chinint másképp bevenni nem képesek, a

CHININ CSOKOLÁDÉ

és a Chinin-czukor

Rozsnyay M. gyógyszerésztől Aradon (ezelőtt Zombán Tolnamegyében) melyeket a magyar orvosok és természet-vizsgálók és a

nagygyűlése Fiumében
pályadíjjal koszoruzott.

Kapható vagy megrendelhető a birodalom minden jóhírű gyógyszer-tárában.

A hamisításoktól óvakodni kell!

Mindenki csak a Rozsnyay M.-féle pályakoszoruzott készítményt kérje és fogadja el.

